

**การพัฒนาคุณธรรมและภาวะผู้นำทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย
ตามการรับรู้ของกรรมการบริหารพรรคการเมือง
Accordingly to democracy as perceived
by the political party executive committee**

คงสกล จิ่งพัฒนา*สถิตย์ นิยมญาติ**

Kongsakol Jeungpattana* Satit Niyomyard**

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*

Bangkokthonburi University*

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง 2. เพื่อศึกษาการบูรณาการทฤษฎีและคุณธรรมที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

รูปแบบการวิจัยเป็นงานเชิงคุณภาพใช้วิธีการสนทนา โดยกลุ่มตัวอย่างจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 20 คนโดยการสัมภาษณ์รายบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องสนทนากลุ่ม ผลวิเคราะห์พบว่า 1. ภาวะผู้นำของกรรมการบริหารพรรคการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ พบว่ามีสภาพปัญหาการพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมของกรรมการบริหารพรรคการเมือง มีปัญหา 4 ด้านได้แก่ 1) ด้านคุณลักษณะ ประกอบด้วย ขาดความรู้รอบรู้ในทุกด้าน ขาดความสามารถในการประสานความสัมพันธ์ ขาดความสามารถในการอธิบายเหตุผลและการตัดสินใจ โดยขาดความคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะได้ 2) ด้านพฤติกรรม ประกอบด้วย ขาดการมีสัจจะ ขาดความน่าเชื่อถือ มีการคอร์รัปชันรับสินบน และขาดความสุจริตโปร่งใส ขาดการเป็นแบบอย่างที่ดีตรวจสอบได้ยาก 3) ด้านสถานการณ์ ประกอบด้วย ขาดการมีส่วนร่วมในการบริหาร หรือแก้ไขปัญหามากมาย ขาดความรู้บริหารตามกฎและประชาธิปไตย 4) ด้านการปฏิรูป ประกอบด้วย ขาดความเสมอภาค ในทางความคิดของประชาชน ทุกอาชีพในการพัฒนาประเทศได้แบบยั่งยืน ขาดการปฏิรูปประชาธิปไตย ขาดการพัฒนาที่ยาวนาน 2. การบูรณาการทฤษฎีและคุณธรรมที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง พบว่า ประกอบด้วย ภาวะผู้นำบูรณาการร่วมกับหลักคุณธรรมประยุกต์ใช้สังคหวัตถุ 4 พรหมวิหาร 4 และหลักธรรมเพื่อการบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เป็นคุณสมบัติของคนดีเป็นผู้มีความเป็นมนุษย์สมบูรณ์ดี มี 7 ประการหลักธรรมของผู้บริหารของหมู่คณะทำให้หมู่คณะงดงาม ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีความสำคัญดังนี้เป็นตัวแทนที่ดี เป็นนักพูดที่ดี เป็นนักเจรจาต่อรองที่ดี และเป็นนักปฏิบัติที่ดี

คำสำคัญ : การพัฒนาคุณธรรม ภาวะผู้นำ กรรมการบริหารพรรคการเมือง

Abstract

This research is objective the analysis revealed that 1. The study the integration of appropriate theories and principles for the development of democratic political leadership as perceived by the political party executive committee. study the model of political leadership characteristics for the development of the country. 2. The study the model of political leadership characteristics for the development of the country. The research model was a qualitative task using a conversational method. A sample of 20 experts was conducted by interviewing individuals involved in group discussions. The results of the analysis revealed that: 1. Leadership of political party executive directors according to democratic regimes as perceived, found that there were problems in developing leadership according to the principles of political party executive committees in 4 aspects. 1) Characteristics consist of lack of knowledge in all aspects Lack of ability to harmonize relationships Lack of ability to reason and make decisions without considering the public interest lack of credibility Corruption and bribery and lack of honesty and transparency Lack of role model is difficult to verify. 3) The situation consists of Lack of participation in management or solving various problems; lack of knowledge of management according to rules and democracy; 4) reforms, including lack of equality in the opinion of the people All occupations in the sustainable development of the country lack of democratic reform Lack of development for a long time. 2. The integration of appropriate theories and morals for the development of political leadership under a democratic regime according to the perception of the political party executive committee found that it consisted of integration leadership with applied moral principles, Sangahavathu 4, Brahmawihan 4 and There are seven principles for the identification of desirable qualities that are the qualities of a good person who is a perfect human being. Which can be developed into a desirable feature is important as follows: good representation be a good speaker Be a good negotiator and be a good practitioner. 3. The body of knowledge obtained from the research consisted of 2 approaches: 1) Training. Human resource developer Strategic Management and Leadership Development and change leaders 2) Looking at the example of others on the positive side found that it should be sampled His Majesty King Bhumibol Adulyadej Maha Bhumibol Adulyadej the Great, the monarch who is the “father”, is an example of the Thai people who have leadership. feature He is visionary, knowledgeable in behavior, and has humility. exemplary situational sacrifice Be a solution to the crisis in the country Developing friendships with foreign countries reform Become a public benefit developer.

Keywords: moral development, leadership, Executive Committee of Political Parties

บทนำ

ปัจจุบันจากกระแสของการเปลี่ยนแปลงในโลกหลังยุคใหม่ (Post-modernization) ทุกประเทศต่างพยายามสร้างกระบวนทัศน์การพัฒนาภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ มิติของสังคม จนกลายเป็นสังคมยุคใหม่ รัชชัย สมบูรณ์ (2560:ออนไลน์) กล่าวว่า สังคมยุคใหม่มีลักษณะคือ 1) เป็นสังคมที่ไร้ขีดจำกัดของข้อมูลข่าวสาร (Unlimited Information Society) เป็นยุคที่มีการเปลี่ยนผ่านและมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกลุ่มคน องค์กรมากยิ่งขึ้น การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารตลอดจนสารสนเทศมีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น2) เป็นสังคมฐานการเรียนรู้ (Learning-Based Society) โลกหลังยุคใหม่ถือว่าเป็นยุคที่มีการขับเคลื่อนด้วยสื่อทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางด้านความรู้ต่างๆ (Innovative knowledge) ผู้คนในยุคนี้มีการได้อิงแอบและสัมผัสกับข้อมูลมากมายยิ่งขึ้น และเป็นผลที่ทำให้ผู้คนสามารถนำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงานต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น 3) เป็นสังคมแบบย่อส่วน (Condensed Society) ด้วยความเป็นโลกาภิวัตน์อริยะ อิทธิพลของการสื่อสารที่ก้าวไกลทั้งระบบดาวเทียม ระบบดิจิทัล และระบบอื่นๆ อีก ทำให้โลกมีสภาพที่แคบลง และการผสมรวมของวัฒนธรรมเป็นไปอย่างรวดเร็วและกลมกลืน องค์กรต่าง ๆ มีแนวโน้มที่ต้องปรับตัวอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “พรรคการเมือง” ซึ่งเป็นสถาบันทางการเมืองที่สำคัญ ในการบริหารพัฒนาประเทศต้องพัฒนาปรับปรุงให้มีความก้าวหน้าทันต่อเหตุการณ์อยู่ตลอดเวลาเช่นกัน

พรรคการเมืองเป็นองค์กรที่มีความสำคัญยิ่งต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบการเมืองที่ทันสมัย พรรคการเมืองเป็นสถาบันที่ขาดไม่ได้ ซึ่งมีหน้าที่สำคัญในการเชื่อมโยงระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชน โดยจะนำเอาปัญหาหรือความต้องการของประชาชนมากำหนดแนวทางแก้ไขและแปลงเป็นนโยบายของพรรค เพื่อเป็นทางเลือกให้กับประชาชนและนำไปสู่การปฏิบัติ (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2549) โดยจัดเป็นนโยบายนำเสนอแก่ประชาชนและส่งสมาชิกพรรคลงแข่งขันเลือกตั้ง หากชนะการเลือกตั้งจะนำความต้องการของประชาชนตามที่กำหนดไว้ในนโยบายของพรรคการเมืองเข้าไปบริหารประเทศ แต่ถ้าพรรคการเมืองได้รับจำนวนที่นั่งในสภาน้อย ก็จะทำหน้าที่เป็นฝ่ายค้านเพื่อตรวจสอบการบริหารประเทศของพรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาลต่อไป จุดกำเนิดสำคัญอันเป็นรากฐานความคิดในการจัดตั้งพรรคการเมืองไทยในระยะแรกนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2489 คือ กระแสอิทธิพลทางความคิดเกี่ยวกับการเมืองการปกครองแบบอย่างตะวันตก ซึ่งเป็นระบบการเมืองการปกครองที่อิงกับหลักความเชื่อเรื่องเสรีภาพและความเสมอภาค และค่านิยมเรื่องความทันสมัยผสมผสานกัน (เชาวนะ ไตรมาศ, 2540)

พรรคการเมือง ถือเป็นสถาบันทางการเมืองในระบบการเมืองและเป็นกลไกที่สำคัญต่อการพัฒนาทางการเมือง โดยเฉพาะระบบการเมืองในระบอบประชาธิปไตยพรรคการเมืองจึงถือเป็นสื่อกลางในการเชื่อมระหว่างประชาชนกับผู้บริหารประเทศ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 รวมทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองพุทธศักราช 2560 ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันหลักทางการเมืองสามารถแสดง บทบาทและทำหน้าที่ได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสาขาพรรคการเมืองถือเป็น องค์ประกอบที่สำคัญของพรรคการเมืองตามกฎหมาย และยังมีความสำคัญต่อพรรคการเมืองในฐานะที่เป็นรากฐานของพรรคการเมือง และเป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างสมาชิกกับพรรคการเมือง ตลอดจนเป็นกลไกในการขับเคลื่อนหรือดำเนินกิจการทางการเมืองของพรรคให้แพร่ขยายออกไปยัง ภูมิภาคต่าง ๆ อย่างทั่วถึง จึงอาจกล่าวได้ว่าสาขาพรรคการเมืองเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งให้กับพรรคการเมือง และต้องการให้พรรคการเมืองมีเครือข่ายและฐานการสนับสนุน จากประชาชนเพื่อให้พรรคการเมืองมีความเป็นพรรคมหาชน มีสาขาและสมาชิกกระจายอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ โดยได้บัญญัติไว้ในมาตรา 33 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ว่าภายใน 1 ปี นับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน พรรคการเมืองต้อง ดำเนินการจัดให้มีสาขาพรรคการเมืองในแต่ละภาค ตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่ คณะกรรมการกำหนดอย่างน้อยภาคละ 1 สาขา โดยสาขาพรรคการเมืองแต่ละ

สาขาต้องมีสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสาขานั้นตั้งแต่ 500 คนขึ้นไป และเมื่อจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองขึ้นในภาคใดแล้วให้หัวหน้าพรรคการเมืองมีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาต่อนายทะเบียน ภายใน 15 วันนับแต่วันที่จัดตั้งสาขานั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วย (สำนักงานวิชาการ สำนักเลขาธิการผู้แทนราษฎร, 2560 : 3)

“พรรคการเมืองถือเป็นสถาบันที่สำคัญอย่างยิ่งในระบบการเมืองสมัยใหม่ เป็นสถาบันที่เป็นตัวแทนการแสดงออกซึ่งเจตนารมณ์ของประชาชนในการคัดสรรผู้เข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารปกครองประเทศ ดังคำกล่าวที่ว่า “ในระบอบเสรีประชาธิปไตย พรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองเพียงสถาบันเดียวที่สามารถจัดตั้งรัฐบาลได้ อย่างมีความชอบธรรม” () พรรคการเมืองจึงเป็นสถาบันที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อน สังคมทั้งระบบ โดยทำหน้าที่เป็นสื่อกลางสำคัญในการคัดสรรบุคคล และนำเสนอนโยบายให้เป็นทางเลือกแก่ ประชาชน พิจารณาตัดสินใจในการหาเสียงเลือกตั้ง พรรคการเมืองจึงต่างต้องมกลยุทธ์ในการแข่งขันโดยมีเป้าหมาย คือ การยอมรับจากประชาชนด้วยกระบวนการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญของกระบวนการทางการเมืองสมัยใหม่ พรรคการเมืองจึงต้องมีการปรับปรุงและการพัฒนาตนเองในหลายด้าน (วิทยา นาภาศิริกุลกิจ และสุรพล ราชภัณฑารักษ์, 2550: 15)

(กนก วงษ์ตระหง่าน, 2550) ได้กล่าวว่า พรรคการเมืองหลากหลายพรรคการเมืองมีบทบาทเข้ามาบริหารพัฒนาประเทศแต่ผู้บริหารพรรคที่ไม่สามารถนำพาพรรคไปสู่วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการได้ จะเห็นได้จากการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีการเปลี่ยนพรรคและย้ายพรรคกันเสมอๆ โดยมีผู้ให้ข้อสังเกตว่าการเปลี่ยนพรรคย้ายพรรคนั้นไม่ใช่เพราะอุดมการณ์ของพรรคเป็นสาเหตุ แต่มักเป็นสาเหตุจากผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นหลัก ลักษณะเช่นนี้จึงทำให้สมาชิกของพรรคการเมืองย้ายเข้าและย้ายออกจากพรรคการเมืองตามผู้อุปถัมภ์มากกว่าเป็นเรื่องของอุดมการณ์ทางการเมืองส่งผลให้ระบบพรรคการเมืองของไทยอ่อนแอ ไม่สามารถพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองได้ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

พรรคการเมืองซึ่งมีหน้าที่พิจารณาสรรหา และกำกับดูแลการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยมุ่งหวังให้พรรคการเมืองมีคุณธรรมและภาวะผู้นำ การดำเนินการเกี่ยวกับพรรคการเมืองของไทยในปัจจุบันเป็นไปตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.2560 ในการจัดตั้งพรรคการเมืองการประชุมการกำหนดนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง และคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองซึ่งคณะกรรมการที่กล่าวมานั้นจะต้องได้รับการเลือกจากสมาชิกพรรคที่เป็นไปตามกฎหมายกำหนด ที่ผ่านมาได้พบว่าพรรคการเมืองหลากหลายพรรคการเมืองมีบทบาทเข้ามาบริหารพัฒนาประเทศ พบว่าผู้บริหารพรรคที่ไม่สามารถนำพาพรรคไปสู่วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการได้ เห็นได้จากการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีการเปลี่ยนพรรคและย้ายพรรคกันเสมอ ๆ โดยมีผู้ให้ข้อสังเกตว่าการเปลี่ยนพรรค ย้ายพรรคนั้นไม่ใช่เพราะอุดมการณ์ของพรรคเป็นสาเหตุ ในการจัดตั้งพรรคการเมืองที่ผ่านมาส่วใหญ่แล้วผู้นำพรรคมักจะมิบทบาทเป็นศูนย์กลางของพรรคหาใช่เกิดจากการรวมตัวกันของกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการต่อสู้ ทำให้พรรคการเมืองอ่อนแอ (จุฬพล หนิมพานิช: 2552) การที่พรรคการเมืองอ่อนแออาจเป็นสาเหตุที่ทำให้พรรคการเมืองเพียงแค่ทำหน้าที่เพียงการรวมตัวกันเพื่อส่งคนเข้ารับการเลือกตั้งเพียงอย่างเดียว มิได้ตั้งอยู่บนรากฐานของอุดมการณ์ร่วมกันอย่างชัดเจน (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์: 2552) ทำให้ระบบพรรคการเมืองไม่มีความหน้าไปได้และผลสุดท้ายจะนำไปสู่ความเสียหายต่อความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยได้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารพรรคการเมืองไทยยังมีขาดคุณธรรมและภาวะผู้นำเชิงบารมี (Charismatic Leadership) ไม่เพียงพอไม่สามารถนำพาพรรคการเมืองไทยและสมาชิกไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้ ปัญหาของพรรคการเมืองไทยที่กล่าวมาข้างต้นเป็นปัญหาและเป็นประเด็นที่สำคัญของผู้บริหารพรรคการเมือง เพื่อนำพาพรรคการเมืองให้ผ่านอุปสรรคที่เกิดขึ้นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมและภาวะผู้นำเป็นสิ่งที่ควบคู่กันกับทางการเมืองที่จะต้องคำนึงถึงกระบวนการ

เปลี่ยนแปลงทางสังคม และแรงกดดันทั้งจากภายนอกประเทศและภายในระบบการเมืองไทยเองด้วย และการเคลื่อนไหวทางสังคม (Social Movement) ก็มีบทบาทสำคัญที่จะทำให้ผู้นำต้องปฏิรูปตัวเอง พร้อม ๆ กับการปฏิรูประบบการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การสร้างผู้นำที่พร้อมด้วยคุณธรรมและภาวะผู้นำที่ดีในยุคปัจจุบัน จึงต้องสร้างผู้ตามที่ดี คือช่วยทำให้ประชาชนมีความรู้ข้อมูลข่าวสารทางเศรษฐกิจการเมืองอย่างกว้างขวางลึกซึ้งเพิ่มขึ้นประชาชนจะได้ช่วยกันผลักดัน ควบคุม ตรวจสอบนักการเมืองเพื่อให้การเมืองต้องตระหนักถึงประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติมากยิ่งขึ้น ปัญหาสำคัญคือประชาชนมักคาดหวังผู้นำที่มีคุณธรรมและเก่งทุกเรื่อง หรือเกือบทุกเรื่อง หรือคนที่ตนสามารถจะพึ่งพาได้ มีความกล้าหาญ เป็นคนดี มีความรู้ดี มีวิสัยทัศน์กว้างไกล บริหารทั้งงานและคนเก่ง ซึ่งเป็นการคาดหวังแบบอุดมคติที่อาจจะหาได้ยากหรือแทบจะไม่มีความเป็นไปได้ในบริบทสังคมไทย

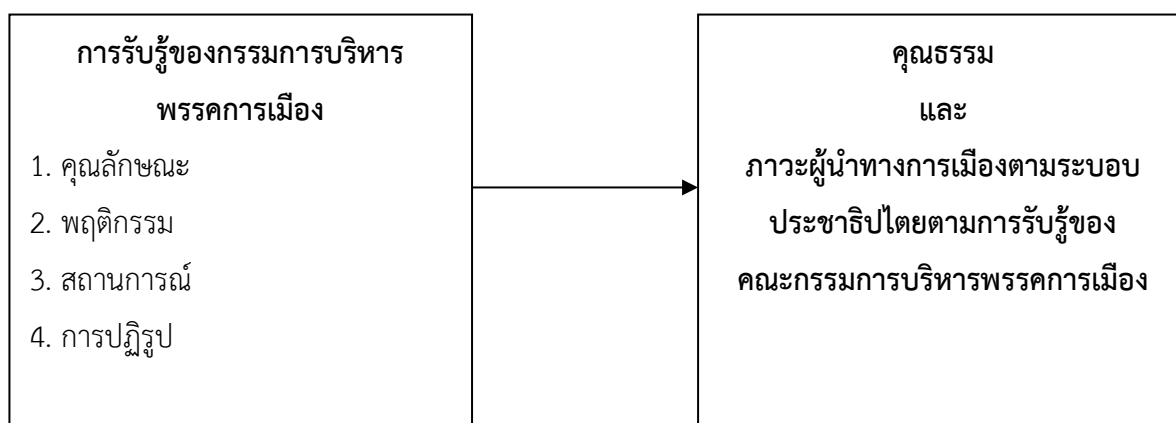
ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการพัฒนาคณธรรมและภาวะผู้นำทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีนำมาวิเคราะห์อย่างมีระบบ การพัฒนาผู้นำทางการเมืองที่มีคุณธรรมจะต้องคำนึงถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ผู้นำทางการเมืองบทบาทการปฏิบัติหน้าที่หรือการบริหารราชการแผ่นดิน คุณลักษณะใดที่นำไปสู่การเป็นผู้นำทางการเมืองที่ประสบความสำเร็จ และเป็นผู้นำทางการเมืองที่ดีและเป็นที่ต้องการของประเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง
2. เพื่อศึกษาการบูรณาการทฤษฎีและคุณธรรมที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมมาทั้งหมด ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์และกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้



วิธีการดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เนื้อหาของการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมและภาวะผู้นำทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ ของกรรมการบริหารพรรคการเมือง จึงกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ คือผู้เชี่ยวชาญด้านคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไทยที่เป็นพรรคร่วมรัฐบาล จำนวน 20 คน การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

- 1) หลักธรรมประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำ ได้แก่ สังคหวัตถุ 4 พรหมวิหาร 4
- 2) หลักธรรมบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไทยทั้งนี้บูรณาการควบคู่กับวิทยาการสมัยใหม่หรือศาสตร์ทางตะวันตก โดยใช้ทฤษฎีภาวะผู้นำมี 4 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะ ด้านพฤติกรรม ด้านสถานการณ์ และด้านการปฏิรูป โดยศึกษาตามเกณฑ์ของ โอฮาร์ ปัญญปิติพัฒน์ (2558)
- 3) ตัวคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองที่ต้องการของประเทศ โดยมีการนำเสนอแนะเป็นภาพรวมและนำมาเป็นองค์ความรู้ คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองสู่การพัฒนาประเทศ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาทบทวนเอกสารตามแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาคุณธรรมและภาวะผู้นำทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของกรรมการบริหารพรรคการเมือง และจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยผู้วิจัยได้สรุปประเด็นที่ศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง 2. เพื่อศึกษาการบูรณาการทฤษฎีและคุณธรรมที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งเป็นตามลำดับได้ 2 ข้อ ดังนี้

- 1) ภาวะผู้นำของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง
- 2) การบูรณาการทฤษฎีและหลักธรรมที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

1.ภาวะผู้นำของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

ผลจากการทบทวนเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาคุณธรรมและภาวะผู้นำของกรรมการบริหารพรรคการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ โดยรวมพบว่าพรรคการเมืองเป็นการรวมกลุ่มของผู้มีแนวคิดอุดมการณ์ร่วมกันของผู้นำที่มีวิธีการต่าง ๆ ผลักดันให้เกิดการยอมรับและสร้างคามนิยมในสังคม โดยสื่อในรูปแบบสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความภักดีในอุดมการณ์ร่วมกัน เพื่อให้มีอำนาจในการปกครองประเทศให้เป็นไปตาม “อุดมการณ์” ที่วางไว้ร่วมกัน

สรุปผลจากการทบทวนเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมและภาวะผู้นำ โดยภาพรวม พบว่าองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรมผู้นำของกรรมการบริหารพรรคการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ เพราะการเป็นผู้ปกครองทางการเมืองของประเทศ เป็นผู้ที่มีบทบาทอำนาจประโยชน์แก่สังคม สร้างความเจริญหรือพัฒนาประเทศให้เป็นนามธรรมและรูปธรรมได้เป็นอย่างดีโดยจำเป็นต้องมีคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในตัวของผู้นำซึ่งเป็นบุคลิกภาพหรืออุปนิสัย ผู้นำจึงจะสามารถบริหารบ้านเมืองให้ประชาชนมีความสุขและความสงบเรียบร้อย ด้านการบริหารคนและทีมงาน คือการสนับสนุนองค์กรทางการเมืองต่อความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำและพฤติกรรมมวลชนในองค์กร ผู้นำทางการเมืองใน จำเป็นต้องมีระบบคนและ

ทีมงานที่เป็นลักษณะมืออาชีพในการบริหารประเทศชาติ เช่น กระทรวง ทบวง กรม ที่ต้องมีลักษณะการบริหารคนและทีมงาน ด้านสติปัญญามีความสำคัญและต้องถูกจับตาและตรวจสอบอย่างเข้มข้นจากสังคม สื่อมวลชน ระบบการตรวจสอบด้วยกันเองของนักการเมือง และประเด็นสำคัญคือโครงสร้างทางสังคมที่เป็นสังคมเมืองซึ่งมีความแตกต่าง จึงทำให้มีการแข่งขันทางสติปัญญาและสุดท้ายด้านคุณลักษณะในตัวผู้นำ ผู้นำควรมีคุณลักษณะที่โดดเด่นกว่าผู้ตามทั้งด้านบุคลิกภาพ ความสามารถทั้งศาสตร์และศิลป์มีมนุษยสัมพันธ์ ทำงานเป็นทีม กล้าตัดสินใจ แก้ไขปัญหา รวมทั้งความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ

พบว่าหน้าที่ของกรรมการบริหารพรรคการเมือง เป็นศูนย์รวมของอุดมการณ์ร่วมและถ่ายทอดอุดมการณ์ให้กับประชาชน อีกทั้งผลักดันอุดมการณ์นั้นไปสู่การปฏิบัติโดยการเป็นทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนเข้าไปมีอำนาจในการบริหารประเทศ โดยผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญตามเกณฑ์คุณสมบัติ รวม 20 คน มีความสอดคล้องกัน สรุปได้ดังนี้

1) ภาวะผู้นำของกรรมการบริหารพรรคการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้

1.1 ด้านคุณลักษณะ ของผู้นำทั้ง 4 ประการ เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง สามารถพัฒนาไปในทิศทางที่ดีเป็นประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม ความสำคัญทางด้านจริยธรรม ความมีคุณธรรมของผู้นำเป็นสิ่งสำคัญ กับคุณลักษณะ 4 ด้าน ผู้บริหารพรรคการเมืองต้องมีความรอบรู้ในทุกด้าน มีความกระตือรือร้น ทันโลก ทันเหตุการณ์ สามารถประสานความสัมพันธ์ และสร้างความสมดุลระหว่างความต้องการของประชาชนที่หลากหลายให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ต้องโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ต้องสามารถอธิบายเหตุผลและการตัดสินใจโดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะเป็นหลักสำคัญ ต้องกล้าหาญ และยืนอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องและชอบธรรม

1.2 ด้านพฤติกรรม การมีสัจจะ ไม่คอร์รัปชัน ไม่รับสินบน และมีความสุจริต ควบคู่คุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีที่สามารถตรวจสอบได้ มีความรู้ความสามารถ เช่นรู้ถึงสภาพปัญหาที่แท้จริงของประชาชน มีความเสียสละ อุทิศตนเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม เป็นคนที่ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง มองประโยชน์ประชาชนเป็นสำคัญ ต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมที่อยู่ในกรอบของหลักธรรมมีศรัทธาในหน้าที่ มีศีล มีคุณภาพ เพียรในการที่จะหาหนทางอย่างเสียสละมีสติในการที่จะทำงานให้ถูกต้องต่อหน้าที่ มีปัญหาสอดคล้อง ไปทางที่ดีงาม ไม่คดโกง นอกจากมีความรู้แล้ว ต้องมีคุณธรรม มีความสุจริตโปร่งใส และเที่ยงธรรม ผู้นำจำเป็นต้องตัดสินใจ จูงใจให้มีส่วนร่วม ควบคู่ความเด็ดขาด เที่ยงตรง ทำจิตใจให้ผ่องใส ไม่ควรพูดคหาหยาบ ควรมีพฤติกรรมที่เปิดเผย ชัดเจนมีความตั้งใจที่จะกระทำเพื่อส่วนรวม ไม่แสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือหมู่คณะ โดยมีชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม ต้องซื่อสัตย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง เป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ควรมีพฤติกรรมที่เปิดเผย เป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ไม่เห็นแก่พวกพ้อง

1.3 ด้านสถานการณ์ ต้องมีการทำประชาวิจารณ์ และการมีส่วนร่วมในการบริหารหรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ควรบริหารให้อยู่ในกฎและเป็นประชาธิปไตย เพราะสังคมการเมืองไทยมักพบว่าเป็นระบบด้านประชานิยมและการอุปถัมภ์มายาวนาน นักบริหารการเมืองควรมีความมุ่งมั่นและมีคุณธรรมสูงในการแก้ไขปัญหาด้านอุปถัมภ์และประชานิยมให้กลับสู่สภาพปกติและพัฒนาให้สูงขึ้น เช่น บริหารปัญหาให้เข้ามากับสถานการณ์ของประเทศให้ได้ รับฟังปัญหาอย่างครบถ้วน เพื่อประกอบการตัดสินใจ ติดตามข้อมูลข่าวสาร ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ควรใช้หลักนิติรัฐ นิติธรรม ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและต้องมีความสามารถในการเข้าใจนโยบายสำคัญทางการเมืองหมายถึงการอ่านสถานการณ์การเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป ยึดหลักความยุติธรรม และไม่เอนเอียงไม่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ควรมีการติดตามแสวงหาความรู้ และความเห็นที่เกี่ยวกับการปกครองต่าง ๆ ของบ้านเมืองอย่างรอบด้าน ควรมีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น หรือสถานการณ์นั้นนักการเมืองควรติดตามสถานการณ์ และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในสังคมอยู่ตลอดเวลาต้องปรับเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับยุคสมัย กล้าหาญเด็ดเดี่ยว ใช้สติปัญญาให้การแก้ความถูกต้อง มีบุคลิกภาพที่ดี มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง สุขภาพ

เรียบร้อยเพื่อการแสดง คุณลักษณะอันน่าเลื่อมใสแห่งการเป็นผู้นำ ใช้สติเป็นที่ตั้ง เพื่อแก้สถานการณ์ ที่เกิดขึ้น และติดตามความรู้สึกของประชาชน ควรมีความรอบรู้ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องมีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารที่สร้างสมมานานมีความรู้รอบด้านและสามารถประสานประโยชน์ ทุกฝ่ายได้อย่างลงตัว ต้องทันเหตุการณ์และกล้าตัดสินใจบนพื้นฐานของประโยชน์สาธารณะโดยไม่คำนึงถึง ประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้อง

1.4 ด้านการปฏิรูป ผู้นำการปฏิบัติการปฏิรูป ต้องเป็นผู้นำแบบวีรบุรุษจะต้องเสมอภาค ในทางความคิด ของประชาชน หลายแบบทุกอาชีพ เพื่อที่พัฒนาประเทศได้แบบยั่งยืน ด้านการปฏิรูปประชาธิปไตยแบบไทยนั้นได้ มีการพัฒนามายาวนานแต่ก็ไม่เกิดความสำเร็จ สาเหตุเพราะกระทำการปฏิรูปยังมิได้กระทำแบบมีความจริงใจใน การปฏิรูปจริงๆ ที่ผ่านมานั้นผู้นำส่วนมากจะใช้ตัวเองขึ้นไปเป็นใหญ่ ดังนั้นการปฏิรูปจะสามารถทำได้ โดยอาศัย ความร่วมมือ จากหลายฝ่ายไม่สามารถทำได้โดยใครคนใดคนหนึ่ง ความร่วมมือการปฏิรูปจะสามารถทำได้ต่อเมื่อ การคุมเกิดความโปร่ง และเกิดความยุติธรรม สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ นโยบายกฎหมายให้เป็นประชาธิปไตยก่อน จึงจะนำไปสู่การปฏิรูปประเทศไทย ควรที่ทัศนคติ หรือความคิดที่เชื่อว่าสถานการณ์ในปัจจุบันจำเป็นต้องมีความ ปฏิรูป และลงมือทำงานปฏิรูป ในเรื่องต่าง ๆ ด้วยมาตรการง่าย ๆ ที่เป็นรูปธรรมก่อนควรมีการปฏิรูปกฎระเบียบ ต่างๆ ที่ล้าสมัยให้ทันสมัยมากยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงความถูกต้องและความทันสมัย พูดอย่างจริงใจ พูดอย่างถูกต้อง โดยใช้หลักเหตุผลมีความเข้าใจ ในการนำหลักธรรมมาปฏิรูปการเมืองให้เป็นไปตามหลักความถูกต้องโปร่งใส ผู้บริหารที่ดีต้องมีความกล้า กล้าที่จะตัดสินใจ คิดใหม่ ทำใหม่ กล้าที่จะเปลี่ยนแปลง เพื่อการพัฒนาที่ดีขึ้นสร้าง แรงจูงใจ สร้างขวัญกำลังใจ วางคนให้ตรงกับงานนั้น ๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่การบริหารงาน ไม่ยึดความคิด ตนเอง พร้อมสร้างประโยชน์ ให้กับประเทศชาติ ควรมีการใช้อิเล็กทรอนิกส์ ควรมีการทำงานแบบเป็นทีม ควรเป็น รูปแบบของคณะกรรมการ ควรเป็นแบบสุภาพบุรุษ มีคุณธรรม จริยธรรม ทุ่เมเติมที่ ผู้นำจะต้องรู้ เรื่องเศรษฐกิจ , การศึกษาและควรมีที่ปรึกษาศักยภาพสูง ต้องมีภาวะผู้นำ มีลักษณะเด่น จูงใจคนให้ทำสิ่งที่ดีงาม มองเห็นปัญหา โน้มน้าวใจคนให้เห็นปัญหาของการขาดความคิด คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องสร้างความมั่นคงของ องค์พรรค โดยการคัดกรองสมาชิกให้เข้ามาทำหน้าที่ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนร่วม เพื่อสร้างความไว้วางใจ ให้แก่ประชาชน ซึ่งจะทำให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งเป็นที่รักของประชาชนมีความโปร่งใส และสามารถชนะ การเลือกตั้งได้โดยมีประชาชนเป็นฐานเสียง

2. การบูรณาการทฤษฎีและหลักธรรมที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำทางการเมืองตามระบอบ ประชาธิปไตยตามการรับรู้ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

กรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องเป็นผู้รอบรู้ มีประสบการณ์ และมีความสามารถในการนำพาองค์กร ให้ไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ต้องเป็นที่รักและไว้วางใจของสมาชิกและรู้จริงของปัญหาของ สังคมจึงจะสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาจากประชาชนได้ รักษาระเบียบวินัยและแนวทางอย่างแน่วแน่เป็น ตัวอย่างที่ดีกับสมาชิกพรรค และสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนถึงแนวทางและเป้าหมายของการทำงาน ยึดมั่น ในหลักคุณธรรมอย่างชัดเจน ต้องมีความมุ่งมั่น กล้าหาญ มีแนวทางหรืออุดมการณ์ทางการเมืองที่ชัดเจน กล้า แสดงออก และมีจุดยืนที่มั่นคง ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะ ถ้าคิด ถ้าตัดสินใจทำในสิ่งที่ถูกต้อง ต้องมีความ รอบรู้ ทันเหตุการณ์ ถ้าคิด ถ้าทำ ถ้าเสนอสิ่งใหม่ๆ ให้สังคมพิจารณา ต้องศึกษาข้อมูลเพื่อสร้างความเชื่อมั่น และศรัทธาจากประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ต้องเข้าใจถึงสภาพปัญหา และความหลากหลายของชีวิตชุมชนที่ แตกต่างเพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ต้องมีคุณธรรม จริยธรรม ไม่ฉกฉวยโอกาสหา ผลประโยชน์ ที่ไม่ควรได้ ต้องรักษาและป้องกันประโยชน์ส่วนรวม ต้องไม่เกรงกลัวอิทธิพล พบดังนี้

2.1 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอแนะการพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรมของ กรรมการบริหารพรรคการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ พบว่ากรรมการบริหารพรรคการเมือง ประกอบด้วยบุคลากรที่หลากหลาย มีสมาชิกที่มาจากที่หลากหลายซึ่งมีความแตกต่างทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ฐานะความเป็นอยู่ การศึกษาอบรม ศาสนา อาจทำให้การบริหารอาจมีความยากกว่าหน่วยงานองค์กรอื่น ๆ เพราะ ต้องสร้างความสมดุลให้ทุกด้านเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้ ทั้งยังต้องบริหารงานการเมือง ซึ่งมีการแข่งขันสูง การจะนำเอาหลักการบริหาร หรือหลักธรรมมาใช้เพียงอย่างเดียว อาจคงไม่สามารถนำพาพรรคให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการเมืองได้ การพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรม จึงทำได้เพียงการให้ผู้นำหรือกรรมการบริหารพรรคการเมือง ควรนำหลักธรรมมาปรับใช้ในการบริหารอย่างสม่ำเสมอ การพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักธรรม จะสามารถนำมาใช้ในการบริหารประเทศได้มากขึ้นการบริหารจะมีความโปร่งใส และเป็นประโยชน์กับประชาชนมากขึ้น หากมีการคัดกรองและตรวจสอบการบริหารงานทั้งจากผู้นำ

2.2 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์เชิง ลึก (In-depth Interview) กรรมการบริหารพรรคการเมือง พบว่าควรนำหลักธรรมที่เป็นคุณสมบัติของคนดีเป็นผู้มีความเป็นมนุษย์สมบูรณ์ดี มี 7 ประการและหลักธรรมของผู้บริหารของหมู่คณะ เพราะ 2 คุณธรรมนี้เป็นพื้นฐานของคนดี คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองถ้าได้มี 2 หลักธรรมนี้ จะทำให้เป็นผู้นำที่ประชาชนไว้วางใจ สถานการณ์การเมืองของไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จะทำให้กรรมการบริหารพรรคการเมือง จึงต้องรู้สถานการณ์จริง และรู้จักปรับสถานการณ์ให้เข้ากับหลักการและ กฎเกณฑ์ ตามความเป็นจริง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ กรรมการบริหารพรรคการเมือง ต้องมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ได้แก่

2.2.1 ต้องมีแผนงานที่ดีเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

2.2.2 ต้องรู้จักการประมาณการ และรู้สถานการณ์ จังหวะในการดำเนินกิจการของพรรคเพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ในเวลาที่เหมาะสม

2.2.3 ต้องรู้ความต้องการของประชาชน รู้จักการบริหารจัดการความหลากหลายของชุมชนให้ สามารถอยู่ร่วมกันได้โดยสันติ และจัดการหรือวางความสัมพันธ์ในชุมชนอย่างมีศิลปะ

2.2.4 ต้องรู้จักภูมิหลังความรู้ ความสามารถของสมาชิกพรรคและรู้จักใช้บุคลากรที่มีอยู่ให้ เหมาะสมกับงาน เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ผลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลได้ พบว่า

2.3.1 ปัญหาภาวะผู้นำมีการซื้อเสียงกัน รักพวกพ้อง ส่งผลต่อการเลือกข้าง ซึ่งขาดคุณธรรมซึ่ง ประเทศไทยควรที่จะได้ผู้แทนที่ดี ขาดการนำคุณธรรมมาปรับใช้ในการแก้ปัญหา นักการเมืองต้องประกอบด้วย โครงสร้าง, ประเทศ, สังคม พรรคการเมืองและสมาชิกพรรค ผู้นำการเมืองไม่ควร เป็นนักธุรกิจหรือการค้า เพราะ อาจก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ขาดความสามัคคี และขาดการพัฒนาทางจิตใจ

2.3.2 หลักธรรมบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้นำอาจมีการ นำหลักทศพิธราชธรรม ซึ่งเป็นธรรมของพระราชามาเป็นตัวเสริมให้ด้านผู้ปกครอง ผู้นำควรมีคุณวุฒิ ในการ บริหารตนครองตนมีคุณภาพในการทำงานและครองงาน จะเห็นได้ว่าการใช้หลักธรรมที่เป็นคุณสมบัติของคนดีเป็น ผู้มีความเป็นมนุษย์สมบูรณ์ดี มี 7 ประการ เป็นตัวควบคุม ก็จะทำให้การทุจริตไม่มีการพัฒนาตนตามหลักธรรมนำ ทางการเมืองควรมีความเก่ง ความดีและมีคุณธรรมและหลักธรรมของผู้บริหารของหมู่คณะใช้บริหารเพื่อให้หมู่ คณะงดงาม

2.4 แนวทางเสริมสร้างคุณธรรมพรรคการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ แนวทางการ พัฒนา ควรมีการนำมาปรับใช้ได้จริง อีกทั้งควรมุ่งเน้นเรื่องสังคมนิยม ไม่ควรเน้นวัตถุนิยม ควรมีระบบกลไก

ควบคุม ประชาธิปไตยต้องเกิดในใจคนก่อน ลดรูปแบบการใช้อำนาจ ต้องทำการเมืองให้มีคุณธรรม จริยธรรม ควรมีการคัดเลือกคนดีตั้งแต่การเข้าสู่ระบบการเมืองควรมีองค์ประกอบที่ประกอบไปด้วย โครงสร้าง ระบบ การตรวจสอบ ภาคประชาชน วิธีการที่ได้มาและมีการใช้หลักการอบรมเป็นหลักที่เข้มแข็งประกอบกับหลักธรรม โดยใช้แนวทางการฝึกอบรม การดูตัวอย่างผู้อื่นด้านดี

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณธรรมและภาวะผู้นำทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของกรรมการบริหารพรรคการเมือง พบว่ากรรมการบริหารพรรคการเมือง ที่ประสบผลสำเร็จจะต้องมีความรู้ในหน้าที่พื้นฐานการบริหารจัดการ การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ต้องมีวิสัยทัศน์ ในการคิดค้นหายุทธศาสตร์ที่ดี การมีทักษะเป็นเรื่องจำเป็นในการนำมาใช้บริหาร จะต้องเข้าใจเงื่อนไขสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการภาครัฐ ในยุคสมัยสังคมแบบศตวรรษที่ 21 พบว่ามีแนวทางการพัฒนาคุณธรรมและภาวะผู้นำตามตามระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ดังต่อไปนี้

1) พัฒนาภาวะผู้นำทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของกรรมการบริหารพรรคการเมือง จะต้องพัฒนาคุณลักษณะทั้งภายนอกและภายใน ได้แก่ ลักษณะ การพูด การฟัง บุคลิกภาพ เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาวดี นพฺพจินดา (2554) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำและผู้บริหารวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่พบว่า ผู้นำจะให้ความสำคัญในการส่งเสริมการสื่อสารที่หลากหลายที่สามารถโน้มน้าวจิตใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำตามได้ และสอดคล้องกับงานของ โอฬาร ปัญญูปิตพัฒน (2558) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักพุทธธรรมของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไทย พบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักพุทธธรรมมีการกำหนดเป้าหมายมาตรฐานมีการมอบหมายงานรวมการผลักดันให้เกิดความสำเร็จ วิเคราะห์ภาวะผู้นำของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไทย จากการเก็บข้อมูลวิจัยพบว่า มีสภาพปัญหาภาวะผู้นำของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไทย 4 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านคุณลักษณะ 2. ด้านพฤติกรรม 3. ด้านสถานการณ์ 4. ด้านการปฏิรูป จากการวิเคราะห์ภาวะผู้นำของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จากการเก็บข้อมูลวิจัยพบว่าสภาพปัญหาภาวะผู้นำของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มี 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านคุณลักษณะพบว่าขาดการพัฒนาตนเองในการเป็นผู้แทนที่ดี และขาดการปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อสังคมและสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลทิพย์ ทองกำแหง (2554) ที่ได้วิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสำหรับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่พบว่ากลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม มี 3 กลยุทธ์คือ 1.กลยุทธ์การนำตนเอง 2.กลยุทธ์การนำผู้อื่น 3.กลยุทธ์การนำในองค์กร 2) ด้านพฤติกรรม พบว่าขาดการมีสัจจะ มีการคอร์รัปชั่นรับสินบน และขาดความสุจริต ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาไกรวรรณ ปุณฺณพันธ์ (2554) ที่ได้วิจัยเรื่อง ผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสำนักเรียนปริยัติธรรมที่พบว่า ผู้นำมีคุณธรรมจริยธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริตมีความรับผิดชอบและตั้งใจทำงานยุติธรรม ในการบริหารงานโดยใช้หลักเหตุและผลและการบริหารองค์การบทบาทหน้าที่สำคัญ ของผู้บริหารองค์กรโดยส่งเสริมให้เกิดความรักความสามัคคี ในองค์กรและให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสังคม 3) ด้านสถานการณ์พบว่า ขาดการทำประชาวิจารณ์ และขาดการมีส่วนร่วมในการบริหาร ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Prasit Sangomek and Somchai Ratanakomut (2010) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นองค์กรประสิทธิภาพสูงของกองทัพอากาศไทย ผลการศึกษาพบว่าสิ่งที่ทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพสูงนั้น สิ่งสำคัญที่สุดคือการมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และต้องการนำการเปลี่ยนแปลง ไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยเฉพาะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีผลต่อการสร้างแรงจูงใจแก่ทั้งผู้นำและผู้ตามในการนำพาองค์กรให้บรรลุภารกิจตามวิสัยทัศน์ 4. ด้านการปฏิรูปพบว่าขาดความเสมอภาคในทางความคิดของประชาชน หลายแบบทุกอาชีพในการพัฒนาประเทศได้แบบยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ

พลเอกสนธิ บุญยรัตนกลิน(2555) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ผู้นำทางการเมืองไทยยุคใหม่กรณีนายกรัฐมนตรีร่วมสมัย พบว่า การที่คนไทยเน้นจริยธรรมและศาสนาเป็นคุณสมบัติสำคัญที่สุดของนายกรัฐมนตรีในอุดมคติเหนือคุณสมบัติ ประชาธิปไตยหรือคุณสมบัติอื่น ย่อมแสดงให้เห็นว่าประชาชนยังมีวัฒนธรรมทางการเมืองตามประเพณีไทย แบบเดิมและสอดคล้องกับงานวิจัยของฐิณันท์ ศรีลาศักดิ์ (2555) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการพรรคการเมืองไทยสู่ความเป็นประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมที่พบว่าปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาประชาธิปไตยของ ประเทศไทยเกิดจากภายในของพรรคการเมืองรวมทั้งคุณลักษณะส่วนบุคคลของพรรคการเมือง

2) ศึกษาตัวแบบคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองสู่การพัฒนาประเทศ พบว่าใน ด้านการสร้างความสัมพันธ์ เป็นคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองสู่การพัฒนาประเทศมากที่สุด ผู้นำจึงจะสามารถบริหารบ้านเมืองให้ประชาชนมีความผาสุกและความสงบเรียบร้อยความฉลาดทางอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการระบุและแสดง อารมณ์ การปรับตัวและเป็นวิธีกระตุ้นให้คนอื่นยอมรับ (Yitshaki, 2012) ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) เป็นส่วนหนึ่งของทักษะผู้นำทางการเมืองมีความสัมพันธ์ และยังส่งอิทธิพลทางตรงต่อองค์ประกอบ ด้านสติปัญญา คือการที่ผู้นำทางการเมืองเป็นผู้ดำรงตนอยู่บนพื้นฐานของการสร้างความสัมพันธ์ เพราะจะต้องมีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติหน้าที่ หมายความว่ารวมถึงการรักษาสัญญาที่มีให้กับประชาชน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะสะท้อนไปยังพฤติกรรมการแสดงออกทั้งต่อหน้าที่การงาน การประพฤติปฏิบัติตน จะช่วยทำให้ผู้นำเป็นผู้ที่มีความ มั่นคงทางอารมณ์ มีสติยังคิด ไตร่ตรองการกระทำสอดคล้องกับงานวิจัยของ Zbierowski and Góra (2014) ที่ ศึกษาเรื่องการเกิดขึ้นของภาวะผู้นำเชิงบวก การเป็นผู้นำเชิงบวกคือเป็นผู้ที่คิด เชิงบวก คิดไตร่ตรองพิจารณาการทำงานอย่างรอบคอบ มีสติ ด้านการสร้างความสัมพันธ์คือ ช่วยให้องค์กรสามารถรักษาความสัมพันธ์อันดี ระหว่าง บุคคลทั้งในองค์กร และจากสังคมภายนอกได้มากที่สุด ผู้ปฏิบัติงานทุกคนย่อมต้องการทำงานร่วมกับผู้นำที่มี อันจะส่งผลให้เกิดความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายอย่างเต็มที่ ด้านการบริหารคนและทีมงานคือ ลักษณะ ความสัมพันธ์นี้สามารถอธิบายถึง

2.การพัฒนาคุณธรรมและภาวะผู้นำทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของ กรรมการบริหารพรรคการเมือง อย่างเป็นรูปธรรม การดูตัวอย่างผู้อื่นด้านดี พบว่าค้นพบผู้อื่นด้านดีในประเทศ คือ ควรเน้นไปที่การพัฒนาภาวะผู้นำของกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพื่อให้เป็นตัวแทนที่ดี เป็นนักพูดที่ดี เป็นนัก เจริญต่อรองที่ดี เป็นนักปฏิบัติที่ดี โดยใช้แนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำ 4 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะ ด้านพฤติกรรม ด้านสถานการณ์ ด้านการปฏิรูป บูรณาการร่วมกับหลักธรรม 3 หลักใหญ่ คือ หลักธรรมประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนา ภาวะผู้นำ หลักธรรมบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และตัวแบบคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองสู่การพัฒนาประเทศ ผ่านกระบวนการสำคัญคือ ตัวอย่างผู้อื่นด้านดีในประเทศไทย คือพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิ พลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็น“พ่อ”ตัวอย่างของปวงชนชาวไทยที่เปี่ยมล้นด้วย พระเมตตาการุณยาอย่างหาที่เปรียบมิได้ พระราชกรณีย ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเพื่อพสกนิกรชาวไทยเสมอมา

ข้อเสนอแนะ

1. กรรมการบริหารพรรคการเมืองควร จัดทำแผน ปฏิบัติด้านการ พัฒนาบุคลากร ทางการเมืองตาม หลักธรรมและภาวะผู้นำที่เหมาะสมของกรรมการบริหารพรรคการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย
2. กรรมการบริหารพรรคการเมืองควรทำแผนปฏิบัติด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมประเพณีที่ดี

บรรณานุกรม

กมลทิพย์ ทองกำแหง (2554).กลยุทธ์การพัฒนากภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสำหรับผู้บริหารโรงเรียนเอกชน.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ (2552). ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์. กรุงเทพฯ : สำนักการศึกษาแห่งชาติ.

จุมพล พูลภัทรชีวิน. (2552). การวิจัยและพัฒนากระบวนการสร้างความดีคุณธรรม (รายงานการวิจัย). ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณภาพ. สำนักบริหารและพัฒนาความรู้ (องค์การมหาชน).

ธงชัย สมบูรณ์. (2560). 'โลกหลังยุคใหม่' (Post-modernization). (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://www.matichon.co.th/columnists/news_783896.

สนธิ บุญยรัตนกลิน.(2555).ผู้นำทางการเมืองไทยยุคใหม่ : กรณีของนายกรัฐมนตรีร่วมสมัย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุภาว์ อวสกุศลสุทธิ.(2552).รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของหัวหน้างานการพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต การพัฒนาศาสตร์พยาบาลมนุษย.มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2549). พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.2541 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาและพรรคการเมือง พ.ศ. 2541.กรุงเทพฯ: อุดมศึกษา.

อุทัย โล้วม้นคง.(2553).การนำเสนอแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำทางจริยธรรมตามแนวพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โอฬาร ปัญญาพิพัฒน์. (2558).การพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักพุทธธรรมของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไทย.พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์).มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.